

4. *Мушинська, Г.В.* Роль інтернаціоналізації у розвитку ВНЗ [Текст] / Мушинська Г.В., Брінь П.В. // Міжнародна наукова конференція MicroCAD : Секція №25 - Актуальні проблеми розвитку інформаційного суспільства в Україні – Вестник НТУ "ХПИ", 2014.

Оксана Титаренко

ХАРАКТЕРИСТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ІСТОРИЧНОМУ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

Розбудова демократичної держави і становлення відкритого суспільства на теренах сучасної України як частини посттоталітарної комуністичної імперії стикається з багатьма труднощами, у тому числі і в галузі освіти. На сьогоднішній день особливо актуально стоїть питання академічної доброчесності навчальних закладів і кожного вчителя зокрема, хоча про цю необхідну якість для педагога говорили ще древні. Наприклад, Демокрид у своїй праці *Vorsokratiker* писав: «Доброчесність найбільше залежить від уміння поважати іншу людину... Кожна людина – це маленький особистий всесвіт... Ми повинні докласти усіх зусиль, аби допомогти тим, хто страждає від несправедливості... Мають значення лише добрі діла, а не слова...» [1, с. 208-209]

На сьогоднішній день академічну доброчесність визначають як моральний кодекс та етичні правила цивілізованого наукового та освітнього співтовариства. Поняття академічної доброчесності включає в себе такі цінності як запобігання шахрайству, пальцюванню та плагіату; підтримка академічних стандартів. О. Сербін «Культура академічної доброчесності...» Вона включає в себе не тільки якість освіти, а перш за все її доступність. Адже не секрет, що навіть середня освіта в кращих гімназіях та ліцеях платна. В Україні на ряд спеціальностей державне замовлення взагалі відсутнє. Отже, частина здібної, але соціально не захищеної молоді відсікається від здобуття якісної освіти, а разом з тим в подальшому від зайняття певних посад та управління державою.

Принцип доброчесності деякою мірою порушується навіть при виборі змісту навчання, адже кожен учитель прагне, щоб його предмет учні знали якомога краще, не зважаючи на те, що діти мають не однакові здібності та вподобання до вивчення різних наук. Рідко який педагог скаже дитині: «Зосередься на тому, що тобі вдається найкраще, що тобі цікаво...» Ця позиція найчесніша. А чи можна назвати освіту якісною, коли в деяких школах не вистачає необхідних приладів, хімічних реактивів, мікроскопів, щоб повноцінно провести всі лабораторні та практичні роботи фізики, хімії та біології. Це ж стосується необхідної кількості комп'ютерів для якісного викладання інформатики. Мова йде про недостатню кількість ресурсів для виконання кодексу доброчесності. Іноді в школах уроки ведуть не спеціалісти, найчастіше це стосується музики, малювання, фізкультури. У сільських районах недостатня кількість музичних та художніх шкіл, хоча талановиті діти є, які б змогли розвинути свої здібності.

Справжня доброчесність – це повага до гідності учня, який має право дискутувати, сперечатись з учителем. Авторитет справжнього педагога при цьому анітрохи не постраждає, бо ще Макс Лебер писав: «Я ніколи не дозволяв, щоб мене у дискусії перемагали датою у свідоцтві про народження. Той простий факт, що комусь 20 років, а мені 50, не може змусити мене вважати це за досягнення... Справа, зрештою, не у віці, а у вишколеній рішучості погляду на реальності життя, і здатності витримати їх та внутрішньо бути на належному рівні...» [2, с.188-189] Учні мають перевершити свого вчителя, якби було інакше, то зупинився б прогрес. Педагог ні в якому разі не повинен нав'язувати учням свої політичні погляди, виступати в ролі «вождя». Доброчесний викладач має надати тільки певні наукові факти, а висновки нехай діти роблять самі.

Заважає впровадженню справжньої доброчесності в роботі освітніх закладів оцінка праці педагога за рівнем успішності учня. Педагог, який чесно оцінює досягнення своїх учнів, часто потрапляє в немилість керівництва, а той, хто завищує оцінки ходить в

«передовиках». Учні розуміють, чому на контрольній учитель може декілька разів вийти з класу. Хитрує вчитель – вчаться хитрувати й діти. Треба, щоб мірилом робити педагога був індекс розвитку кожної дитини, бо, наприклад, для одного учня 8 балів – дуже висока оцінка, на більше він засвоїти просто не може, для іншого – оцінка занижка, бо здібності кращі.

Необхідно, щоб учитель мав особисту відповідальність, час і вміння користуватися програмами «Антиплагіат». Тоді діти більш творчо й добросовісно й справедливої оцінки.

Від учителів також вимагають, щоб діти брали участь у предметних олімпіадах, творчих конкурсах, писали наукові роботи до МАН, не зважаючи на бажання й досягнення учнів. Доводиться активно «допомагати», забуваючи що академічна доброчесність – це основа якісної освіти.

У зв'язку з недостатнім фінансуванням шкіл дирекція часто націлює вчителів на особливе ставлення до дітей багатих спонсорів. Педагоги змушені завищувати оцінки, закривати очі на прогули й порушення дисципліни. Учні змалку засвоюють і цей урок: головне не сумлінне навчання й праця, а впливові родичі. Інколи батьки купують своїм дітям медичні довідки, які можуть знадобитися, коли боязно йти на контрольну чи просто хочеться декілька днів відіспатися та погуляти. Чи сприяє така поведінка батьків вихованню хорошого майбутнього України? Скоріш вихованню пристосуванців, підлабузників, корупціонерів.

Справжній доброчесності освіти заважає така банальна риса у деяких педагогів як марнославство. М. Вебер говорив: «Марнославство – річ дуже поширена... А в академічних та вчених колах це свого роду професійна хвороба.» [2, с.175] Якщо вчитель хвалиться своєю вченістю, розумом, то, мабуть, йому саме цього не вистачає. Вихваляючи себе педагог педагог тим самим принижує учнів. Проти фальші, пустослів'я виступав і видатний педагог В. О. Сухомлинський: «Святим правилом школи повинно бути: жодне слово хай не промовляється задарма, жодна обіцянка хай не дається для класного слівця». [3, с.146] Педагог, в якого розходяться слово і діло, втрачає свій авторитет, бо діти не терплять нещирості й брехні. Це породжує лінь, не бажання дотримуватись дисципліни.

Щоб забезпечити домінування принципу академічної доброчесності в освітньому просторі України, держава має перш за все надати рівний доступ до освіти всіх рівнів громадянам незалежно від соціального стану, расової чи національної приналежності, релігійних переконань, стану здоров'я та інвалідності. По-друге, забезпечити вільний вибір навчального закладу, незалежно від місця реєстрації батьків та від рівня підготовленості дитини до школи. По-третє, посилити контроль за якістю підготовки учительських кадрів та керівників освітніх закладів. Четверте, регулярно аналізувати відповідне матеріально-технічне забезпечення шкіл сучасним вимогам до навчального процесу та надавати необхідну допомогу. П'яте, формувати сприятливий психологічний клімат у навчальних закладах (обов'язкова наявність психолога та спеціалістів для інклюзивної освіти).

Список використаної літератури

1. *Карл Поппер*. «Відкрите суспільство та його вороги», том 1, Київ, «Основи», 1994 р.
2. *М. Вебер*. «Соціологія. Загально-історичні аналізи. Політика». Київ, «Основи», 1998 р.
3. *В.О. Сухомлинський*. «Как воспитать настоящего человека», Київ, «Радянська школа», 1975 р.